

Αποκατάσταση των βημοθύρων στο ναό του Χριστού στο Κάστρο

Πολιτισμός / Διαχείριση μελέτη και συντήρηση πολιτισμικής κληρονομιάς

Κωνσταντίνος Κουτούμπας, Θεολόγος, Αγιογράφος, Καθηγητής Βυζαντινής Μουσικής

Μεταξύ των άλλων κειμηλίων που έχουν διασωθεί από το Ναό του Χριστού στο Κάστρο είναι και οι θύρες της Ωραίας Πύλης ή αλλιώς θύρες του Αγίου Βήματος, τα κοινώς λεγόμενα, Βημόθυρα. Τα βημόθυρα αποτελούν τμήμα του αρχικού Τέμπλου του Χριστού, το οποίο κατασκευάστηκε το 1695, όπως χαρακτηριστικά αναφέρει η επιγραφή του στο υπέρθυρο της Ωραίας Πύλης, **“Διὰ συνδρομῆς καὶ ἐξόδου Φραγκούλη Ἱερέως”**, το οποίο, κατασκευάστηκε σε δύο φάσεις. Το αρχικό τέμπλο έφτανε μέχρι τις δεσποτικές εικόνες και φέρει επίχρυσο και επιχρωματισμένο διάκοσμο.

Στο Διήγημά **Στὸ Χριστό, στὸ Κάστρο**, ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης περιγράφει το τέμπλο ως " ..ἐπίχρυσον καὶ λεπτουργημένον μὲ μυρίας γλυφὰς τέμπλον, μὲ τὰς περικαλλεῖς τῆς ἀρίστης βυζαντινῆς τέχνης εἰκόνας του, μὲ τὴν μεγάλην εἰκόνα τῆς Γεννήσεως, ὅπου «Παρθένος καθέζεται τὰ Χερουβείμ μιμουμένη», ὅπου θεσπεσίως μαρμαίρουσιν αἱ μορφαὶ τοῦ θεοῦ Βρέφους καὶ τῆς ἀμώμου Λεχοῦς, ὅπου ζωντανὰ παρίστανται αἱ ὄψεις τῶν ἀγγέλων, τῶν μάγων καὶ τῶν ποιμένων, ὅπου νομίζει τις ὅτι στίλβει ὁ χρυσός, εὐωδιάζει ὁ λίβανος καὶ βαλσαμώνει ἡ σμύρνα, καὶ ὅπου, ὡς ἐὰν ἡ γραφικὴ ἐλάλει, φαντάζεται τις ἐπὶ μίαν στιγμὴν ὅτι ἀκούει τό, Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῶ!"

Μετά την αποκατάσταση των τοιχογραφιών του Χριστού, ο Σύλλογος Φίλοι του Κάστρου προχωρεί σε περαιτέρω αποκατάσταση του Ναού του Χριστού, εσωτερικά και εξωτερικά. Στο πλαίσιο αυτό κατασκευάστηκε σε εργαστήριο ξυλογλυπτικής ακριβές αντίγραφο του Χορού των Προφητών, το οποίο διακοσμήθηκε εξωτερικά από τον εικονογράφο Κωνσταντίνο Κουτούμπα, ενώ στην εσωτερική του επιφάνεια τοποθετήθηκαν αντίγραφα των εικόνων του παλαιού χορού.

Κατόπιν τοποθετήθηκαν αντίγραφα των εικόνων του δωδεκαόρτου και των δεσποτικών εικόνων, οι περισσότερες των οποίων είναι έργα του Ιεροδιακόνου Αντωνίου του Κρητός, που εργαζόταν στη Σκόπελο το δεύτερο μισό του 17ου αιώνα.

Τελευταίο μέλημα του Συλλόγου υπήρξε η κατασκευή αντιγράφων που θα αποκαθιστούσαν τα Βημόθυρα και τον Ναό στην αρχική του όψη. Τα βημόθυρα φέρουν την εικόνα του Ευαγγελισμού και τις μορφές των Προφητών Δαβίδ και Σολομώντος στο ανώτερο τμήμα, ενώ στο κατώτερο τμήμα τους εικονίζονται οι Τρεις Ιεράρχες και ο Άγιος Νικόλαος.

Το ξυλόγλυπτο αντίγραφο ιστορήθηκε από την ίδιο ξυλογλύπτη που κατασκεύασε και τον χορό των Προφητών στη Θεσσαλονίκη.

Κατά την επεξεργασία τους, η πίσω πλευρά κηρώθηκε με αγνό μελισσοκέρι

αραιωμένο σε άοσμο νέφτι ζωγραφικής και επιχρωματισμένο με σκόνη αγιογραφίας. Η πρόσθια όψη τους επιχρίστηκε με θερμή προετοιμασία, ενώ στα σημεία όπου ιστορήθηκαν τα εικονίδια τοποθετήθηκε κάτω από το επίχρισμα ειδικό ύφασμα (βαμβακερό τουλπάνι), ώστε να συγκρατηθούν οι ζωγραφισμένες επιφάνειες στο ξύλο από την υγρασία

Μετά την ολοκλήρωση του χρυσώματος, ζωγραφίστηκαν οι ουδέτερες επιφάνειες κατά το πρότυπο των παλαιών, με χρώματα παστέλ αγιογραφίας με αυγό, ενώ οι εικόνες αγιογραφήθηκαν με χρώματα σε σκόνη και αυγό.

Για την καλύτερη διατήρησή τους εφαρμόστηκαν τριών ειδών βερνίκια, κάθε ένα διαφορετικής σύνθεσης και πυκνότητας αναλόγως με το σημείο όπου εφαρμόστηκαν.

<http://bit.ly/1cddTUt>